

HENRY WALLACE IN NOVI NEWYORSKI KONGRESNIK LEO ISAACSON, KI JE BIL NEDAVNO IZVOLJEN V ZBORNICI NA LISTI DELAVSKE STRANKE. WALLACE JE AGITIRAL ZANJ.

Zapadna Evropa se zedinila za novo "obrambno" zvezo

Zed. države si napokale v breme že enega kralja. Marshallov načrt za obnovitev zapadne Evrope v senatu odobren. — Nikjer nič jamstva za mir

Po svetu vre. Trumanova Angliji in v Franciji. V Italiji doktrina podziga in dogodila se je nekakšna revolucija radi nje celo v mali republiki Costa Rica.

Truman se znova zagoveril V debati za zaježitev takozvane komunistične ekspanzije je predsednik Truman minuli teden poudaril, da njegova administracija ni bila še nikoli za také koalicijske vlade, v katerih bi bili tudi komunisti vključeni.

Reporteri so ga v intervjuju v njim opozorili, da je tako koalicijo propagiral celo sedanj državni tajnik Marshall, ki bo bil na posebni misiji na Kitajskem, in da so sporazum med Čiang Kaišekom in komunisti propagirali tudi drugi Trumani odpolanci. Vsekakor — Truman je prišel v predsedništvo republike po nesreči in zavrel kolesa napredka nazaj. Ko bi bil predsednik naše republike sedaj Wallace — pa ne bi bilo rožljanja, ne pretenj z atomskimi bombami in ne zahtev, da privč v zgodovini naše dežele uvedemo obvezno vojaško službo tudi v "mirem" času.

Trumanova politika je skrajno zavojena, zato ker se je obtovoril z wallstreetovci in s "političnimi", ki nimajo smisla za ničešer razen za svoje dobrine.

Nova zveza za USA novo breme

Posledica te kvarne ameriške vnanje politike je sklenitev nove vojne zveze — naperjena proti takozvanemu slovenskemu bloku. V nji so Anglija, Francija, Nizozemska, Belgija in Luksemburška. Odprta je Italija, Portugalski, škandinavskim deželam, Grčiji, Turčiji itd.

Ali ima naša vlada s svojimi vojnimi potentati res kak tajen namen udariti ali ne, to se bo izvedelo kadar se vojna dogodi.

Kajti kot smo v tem listu že poročali, se je v naprej ne bo napovedalo. Sedaj smo v dobi (Nadaljevanje na 5. strani.)

Philip Murray se v politiki ne more znajti

Predsednik unij CIO je "za letos" proti kakršnemukoli poskušu za zgraditev nove stranke. Zato je Wallace na raznih unijskih konvencijah CIO in na svojih shodih ostro oboselil — češ, da (Wallace) razdira delavsko solidarnost. Oziroma, da bo s svojo "razdiralno" taktiko pomagal prihodnjega novembra reakciji v zmago.

Kdo pa ji je pomagal leta 1946? Murray seveda na taku vprašanja ne odgovarja. L. 1946, ko so se vrili kongresne volitve, Wallace ni bil "v politiki". Bil pa je Murray in njegov politični odbor CIO. Politično kampanjo je zavzel skupno z AFL vred toliko, da smo dobili tako reakcionaren kongres kot že redkokdaj v zgodovini naše dežele.

Philip Murray je počten človek. Bil je mnogo let odbornik unije premogarjev (UMW) do kler se ni zameril Johnu L. Lewisu, ki ga je vrgel ven. Potom te ameriški pomoči pa kleca v so ga voditelji nove unije je

POLOM AMERIŠKE VNANJE POLITIKE NA GRŠKEM, NA KITAJSKEM ITD.

Predsednik Truman in državni tajnik Marshall sta priznala, da smo "zelo zelo v resnih časih", in da naj ohranimo hladno kri. Posebno Marshall svari ne zatisi v še večjo histerijo.

Doktrina za borbo proti komunizmu vse povsod, ki jo je proglašil predsednik Truman in jo je 12. marca znova poudaril, ne uspeva.

Direktor ameriške pomoči v Grčiji je nedavno vladil v Washington sporočil, da četudi smo grško monarhistično armado oborožili do zob, jo oblekli in jo hranimo, vzlič temu je brez volje za boj z gerilci. "Nima iniciative," je dejal in tako ga vse skupaj jezi. Obljubil je Trumanu z gerilci pomesti že do lanske jeseni. A so še vedno v bitkah tik Soluna in 35 milij od glavnega mesta Aten.

Sedaj spremljajo grške monarhistične čete ameriški oficirji, toda tudi to ne more spraviti kraljevo vojsko v navdušenje za klanje svojih bratov. Kaj storiti? Ali naj pošljemo tja svoje marine — sedaj ko smo za grško monarhistično armado izdali že nad 300 milijonov dolarjev?

Nerazumljivo je, čemu se ameriški uradniki v Grčiji in Washington sploh čudijo monarhističnim vojakom, ker se nočajo boriti tako kakor so si to grško vojno v državnem departmentu zamislili. Tisti vojaki s v službo primorani. Veseli jih le to, da imajo dobro hrano, toda da bi se tolki na željo kakega ameriškega predsednika, to jim niti v glavo ne pade. Bore se proti gerilcem samo toliko kolikor so v to absolutno primorani od svojih in ameriških oficirjev. Zato se v Washingtonu sedaj ukvarjajo z mislijo, da bi poslali tja našo armado, ki naj bi napravila konec uporništvu.

Med tem propaganda osvobodilne fronte deluje ne samo v svojih krajih temveč zelo uspešno tudi v tistih, ki so pod monarhistično oblastjo. In naravno, njene pice so namerjene najbolj na ameriško intervencijo. Grškega kralja vzdržuje sedaj ameriški davkoplačevalci. Njegova plača je \$40,000 na mesec — torej okrog pol milijona dolarjev na leto. Vrh tega je treba vzdrževati tudi njegovo sonastvo. Njegova žena — kraljica — je Nemka. Ima sedem bratov, ki so v zadnji vojni služili v Hitlerjevi armadi. Sedaj jih mora vzdrževati grški kralj.

Grkom to ni skrito in se mužajo — ameriški naivnosti. Ne branijo pa se ameriških dajatev — posebno grafitariji ne. Teh ni bilo v Grčiji po mnenju ameriških reporterjev še nikoli toliko kot jih je sedaj.

V vladni službi je okrog pol drug stotisoč birokratov. Walter Trohan poroča v čikaški Tribune, da mnogi izmed njih pridejo v urad samo na plačilni dan. Veliko vladnih ljudi je "upokojenih", da žive na stroške ljudstva — oziroma sedaj na stroške ameriškega ljudstva, dasi so večinoma že mladi in sposobni za delo.

Enako v polomu je Trumanova doktrina na Kitajskem. Vendar pa bomo izdali nadaljnih par sto milijonov v podporo grški rojalistični vladi in nadaljnje milijone Čiang Kaišku.

Trudimo se vseprvek preprečiti levičarsko zmago v Italiji in utrijevemo reakcionarne stranke v Franciji. Vse to pa povzroča po svetu čedalje večjo napetost. Edino upanje za mir je novo napredno ljudsko gibanje, ki mu načeljuje Henry Wallace. Kajti kar se Trumana tiče, je svojo politiko zavozil toliko, da zanj ti več povratka v treznost.

Ali ima naša vlada s svojimi vojnimi potentati res kak tajen namen udariti ali ne, to se bo izvedelo kadar se vojna dogodi.

Kajti kot smo v tem listu že poročali, se je v naprej ne bo napovedalo. Sedaj smo v dobi

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Henry A. Wallace in Glen H. Taylor bosta govorila v Chicagu 10. aprila

Ko je Henry A. Wallace v Chicago stadionu zadnjič govoril, je bil ogromen prostor napoljen — nad dvajset tisoč ljudi je bilo navzočih. Takrat se še ni prijavil za predsedniškega kandidata, včas temu ga je prislušati množica tistih, ki so proti rožljanju s sabljami, ki zahtevajo mir in blagostanje. In plakali so vstopnino, ki je bila od enega do tri dolarjev.

Sedaj je Wallace na čelu ne samo organizacije Naprednih državljanov Amerike (Progressive Citizens of America) ampak tudi kandidat za predsednika Zed. držav. Njegov program in program gibanja, ki mu načeljuje določa podržavljanje monopolov, mirovno namesto vojno politiko vlade, graditev trajnega blagostanja in delovanje za vzajemnost med narodi v prid vseh.

Ob enem je on kot tudi PCA proti obvezni vojaški službi.

Dalje je Wallace odkrit za sporazum s Sovjetskim unijo, dočim je je Trumanova administracija s svojo "doktrino" napovedala "mrzlo" in ponekod tudi "vrčo" vojno, n. pr. na Grškem in Kitajskem. Dalje vodi naša vlada proti Rusiji in njenim zavzemnicam tudi ekonomsko vojno, v škodlo njim in nam.

Prihodnji shod, na katerem bosta glavna govornika Henry A. Wallace in senator Glen H. Taylor, se bo vrnil v Chicago stadiumu v soboto desetega aprila. Sklicuje ga ilinoiska progresivna stranka.

Senator Taylor bo ob tej prilici v Chicagu prvič nastopil. Je izbran govornik, in veruje v program novega gibanja in nove stranke. V senatu velja za radikal kar tudi je. V sedanji reakcionarni zbornici je on "bela vrana". On je izjavil, da je pripravljen kandidirati za podpredsednika Zed. držav in bo nominiran na prihodnji konvenčiji tega progresivnega gibanja gotovo tudi dobil.

Vstopnice na Wallaceov-Taylorjev shod dne 10. aprila so od 60c do tri dolarje.

Ameriško ljudstvo se zadolžuje

Statistični biro AFL pravi, da so ameriški delavci lani potrošili v prodajalnah \$3,500,000 več kot pa so zaslužili — torej so pogli so prihramkih.

Ob enem so se zadolžili \$13,300,000,000, največ z nakupovanjem hiš, pohištva, avtomov itd. To je ogromna obligacija, ki se lahko zruši kot hisa iz kart kakor se je v prejšnji depresiji. Vlada na posojilne zavode vseh vrst apelira, naj kreditne omeje, ker ljudje "vzlič visokim mezdam" svojih obveznosti, ko pride "recesija" ne bodo zmogli.

Ti ljudje hočejo v jeseni izvoliti "napreden" kongres. In sicer prav s tako taktiko kakršne so posluševali pred dvema in štirimi leti in pa vsakih prej. Murray hoče torej ostati "demokrat" v demokratični stranki, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem pa v politiki počne to kot William Green in drugi reakcionarji v delavskem gibanju.

Ti ljudje hočejo v jeseni izvoliti "napreden" kongres. In sicer prav s tako taktiko kakršne so posluševali pred dvema in štirimi leti in pa vsakih prej.

Murray hoče torej ostati "demokrat" v demokratični stranki, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za tiste republikanske kandidate, ki so po njegovi sodbi "nepreden" — namreč prijatelji unije.

Zato je Murray sedaj hudo neugodna našemajtev draginje, prijetje je jeklarske magnate, ker so podražali telezor kar za nadaljnji \$5 na tono, vpije proti Taftovemu-Hartleyjevemu zakonu, a ob enem agitirati tu pa tam za t

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu napomene do pondeljka popoldne za priobitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Layndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2844.

Zedinjene države v viharjih volilnih kampanje in v pripravah na novo vojno

Kdo bo prihodnji predsednik Zedinjenih držav? To ni mnenostno vprašanje, kajti gre se med vojno in mirom, med vzajemnostjo in svetovno nadvlado, med socializmom in kapitalizmom.

V ameriškem tisku se sicer slednje točke nič ne poudarja — govoriti le o nevarnosti komunizma, a vendar pa smo res v nevarnosti, kot jo na svoj način oznanja predsednik Truman. On je mnenja, da moramo nadaljevati z vojno proti komunizmu — bodisi s sedanjem, ki je le "mrzla", in če potreben, pričeti z "vročo", kar pomeni padanje atomskih bomb na Moskvo, Lenigrad, Kijev, Varšavo, Beograd, Zofijo, Zagreb, Ljubljano, Prago, Bratislavo itd.

Predsednik Truman je dejal, da je položaj skrajno resen in da naj se ljudstvo umiri.

Pameten nasvet. Ni pa bilo od njega posebno previdno to, ko je poudarjal samo eno plat zvona.

Za njim je govoril državni tajnik general Marshall, ki je naše ljudstvo svaril — ne se pogrezniti v histerijo. Morda je prišel s tem svarilom pozno. Kajti kdo pa je povzročil histerijo?

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman je priglasil svojo kandidaturo in demokratska politična mašina si ne more pomagati, ker nima nikogar drugega, da bi ga nadomestil. Tudi če bi ga imela, Truman hoče ostati na svojem mestu.

Demokratska stranka pod Trumanom je bila polom. A zanata se, da bo imela na svoji strani vselej vsemu unije CIO in AFL.

Baš radi tega je Truman hotel na papirju postati liberalec in si naprtil sovraštvo bigotov v južnajskih državah. Tam niso razumeli, da Truman nima ne moći, ne volje, da bi svoja pripomčila za civilne svobodičine tudi izvedel, in to je bila njegova nesreča. Kajti na jugu so smatrali, da misli Truman zares.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman je priglasil svojo kandidaturo in demokratska politična mašina si ne more pomagati, ker nima nikogar drugega, da bi ga nadomestil. Tudi če bi ga imela, Truman hoče ostati na svojem mestu.

Demokratska stranka pod Trumanom je bila polom. A zanata se, da bo imela na svoji strani vselej vsemu unije CIO in AFL.

Baš radi tega je Truman hotel na papirju postati liberalec in si naprtil sovraštvo bigotov v južnajskih državah. Tam niso razumeli, da Truman nima ne moći, ne volje, da bi svoja pripomčila za civilne svobodičine tudi izvedel, in to je bila njegova nesreča. Kajti na jugu so smatrali, da misli Truman zares.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman je priglasil svojo kandidaturo in demokratska politična mašina si ne more pomagati, ker nima nikogar drugega, da bi ga nadomestil. Tudi če bi ga imela, Truman hoče ostati na svojem mestu.

Demokratska stranka pod Trumanom je bila polom. A zanata se, da bo imela na svoji strani vselej vsemu unije CIO in AFL.

Baš radi tega je Truman hotel na papirju postati liberalec in si naprtil sovraštvo bigotov v južnajskih državah. Tam niso razumeli, da Truman nima ne moći, ne volje, da bi svoja pripomčila za civilne svobodičine tudi izvedel, in to je bila njegova nesreča. Kajti na jugu so smatrali, da misli Truman zares.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman je priglasil svojo kandidaturo in demokratska politična mašina si ne more pomagati, ker nima nikogar drugega, da bi ga nadomestil. Tudi če bi ga imela, Truman hoče ostati na svojem mestu.

Demokratska stranka pod Trumanom je bila polom. A zanata se, da bo imela na svoji strani vselej vsemu unije CIO in AFL.

Baš radi tega je Truman hotel na papirju postati liberalec in si naprtil sovraštvo bigotov v južnajskih državah. Tam niso razumeli, da Truman nima ne moći, ne volje, da bi svoja pripomčila za civilne svobodičine tudi izvedel, in to je bila njegova nesreča. Kajti na jugu so smatrali, da misli Truman zares.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

Predsednik Truman se je začeno zameril vsled svoje popresčene politike v pogledu Palestine Zidom.

Kajti oljna polja v arabskih deželah, ki so sedaj v posesti ameriških korporacij, so vsekakor večnejša kakor pa par milijonov židovskih glasov v New Yorku in v Chicagu. Bogataški Zidovi pa so itak rajše interesirani v investicije kakor pa v Svetu deželo.

V tem položaju imamo pred sabo predsedniške volitve — ki so letos morda večnejše kot še kdaj v zgodovini naše dežele.

PRIPOVEDNI DEL

VLADIMIR NAZOR:

NOVELE

NERO

I.

Po desetih dneh odsotnosti sem se vrnil v mestec, doma pa nisem več našel svojega psa Nero.

Hudo mu je bilo za meno, povod me je iskal, z nemurom ni hotel biti, renčal je na ljudi, dokler se niso vsi spravili nanj in vpili, da je stekel. Komaj jim je ušel. Pravijo, da teka sedaj po gozdovih za mestecem, da ima divje oči, povešeno glavo, da mu teko sline iz gobca, da v jezi grize debla in kamenje na svojih potih.

Gozdarjem so ukazali, naj ga najdejo in ustrel.

Jaz bi jih najraje prehitel, najraje bi ga našel in se sam prepričal, kako je z njim; toda dež lije ves božji dan, pozna jsem je, polna mgle in mraza. Vsi mi pravijo, da je pes gotovo že poginil; še njegovo ubogo mrhovino bom kasneje težko kje našel.

Pa ne najdem pravega miru.

Kadar se vracam pred večerom domov, me ne čaka več moj zvesti psiček, ne skaklja in se ne suče okrog mene tako dolgo, da ga odpeljem na sprehod. Nisam več tovariša, če kam grem. In ob dolgih večerih, ko pišem ali berem za mizo, pa kdaj pa dvignem glavo, ne vidim več na star, bližu peči razgrnjene preprogi, malega gobčka, naslonjenega na prednje tacerke, in dveh pametnih, skoraj človeških oči, ki me kar naprej gledata.

Zgodi se, da čez dan niti ne mislim nanj; toda zvečer, ko ležem in ugasnem sveče, ter čakam, da bi zaspal, se na lepem zdrznom. Dvignem glavo z zglavlja, napeto poslušam. Med škropljencem dežja, med šumenjem veta in šelesetjem dreves se mi zdi, da slišim daleč neke lajati psa.

Sprva se otresam te prevare; potisnem glavo med blazine.

Dolgo je že, odkar se je v tem mestecu, na tem samotnem hribcu, sklenil okrog mene začaran krog. Lani ob tem času se mi je vedno dozdevalo, čim sem legal, da slišim nekje daleč zvoniti zvono. Povpraševal sem za vse cerkve in cerkvice v okolicu in se prepričal, da ob tej urnikjer ne zvonijo. Toda tudi popoldne niti ne mislim na to.

Zvečer hodim po poteku okrog mesteca; gledam, kako se odpadno listje moči in gnije; stopam počasi, ker je megla tako gosta, da komaj razločim pot, po kateri hodim. Tišina je pa tako gluga, kar zdi se mi, da sem na svetu sam.

Po večerji odidem v svojo sobo. Mirno se slečem. Ležem in ugasnem sveče.

Najbrž sem malce zadremal, ker sem se na lepem zdrznil.

Dvignil se je veter in zamajal veje mladih dreves pod monimi okni. Verjetno je katera udarila ob lesene oknice. Toda meni je bilo, ko da so se znanke dotaknile hišnih vrat.

Da, Nero je prav tako grebel, kadar je prosil, naj mu odprem. Zdajle bo začvilil, da slišim tudi njegov glas...

Privzgnil sem glavo; pri-

celo slavčeva pesem v gozdicah po hribcu.

Zopet tiščim glavo v blazine in nočem slišati.

Toda tisto lajanje postaja glasnejše. Tuljenje in renčanje se spreminja v civiljenje in zavijanje. In znani so mi ti glasovi.

Da. On je. Moj Nero.

Okrog mesteca se plazi. Boji se priti vanj.

Ubožec! Boki so mu upadli od lakote; vse rebra mu vidis. Tema mu slepi oči. Kamenje mu je obdržano hrbot. Kožo ima moko. Smrček razpokan od mraza. Po treh hodi, zato težko poskušuje.

Kliče. In vem koga...

Zdrznom se. Prižgem svečo. V postelji sedem.

Sedaj je spet mir. Slišim samo, kako škropi zunaj dež, debela kaplja pa zvonko udarjanje ob žlebove.

Moj nemir raste.

Da. Spet bo kakor lani, ko je pritrkaval zeleni zvon v jesensko noč.

In skoraj se bojim ugasniti sveče.

Dolgo ostanem takole, sedeč v postelji in poslušam šumenje dežja ter glas žlebov, dokler me ne premaga spanec in mi glava sama ne omahne na blazine.

2.

Morda ga ni človeka na svetu, ki bi imel tako rahlo in tankocutno spanje kakor moja mati. Tudi njej je hudo za Nerom; počni, ko ne more zaspasti, misli narji. Toda tistega lajanja ni slišala.

Izprašujem ljudi, ali je kateri na lastna ušesa kaj slišal ali kaj zvedel o psu. Odgovarjajo mi kar koli. Skoraj vse mi pravijo, da je izginila vsaka sled za njim; samo neka prizemljena babnica pravi, da je v mraku, ko je pod večer šla po suhljad na obronek gozda, nekaj črnega švignilo mimo nje.

Vse popoldne niti ne mislim na to. Zvečer hodim po poteku okrog mesteca; gledam, kako se odpadno listje moči in gnije; stopam počasi, ker je megla tako gosta, da komaj razločim pot, po kateri hodim. Tišina je pa tako gluga, kar zdi se mi, da sem na svetu sam.

Po večerji odidem v svojo sobo. Mirno se slečem. Ležem in ugasnem sveče.

Najbrž sem malce zadremal, ker sem se na lepem zdrznil.

Dvignil se je veter in zamajal veje mladih dreves pod monimi okni. Verjetno je katera udarila ob lesene oknice. Toda meni je bilo, ko da so se znanke dotaknile hišnih vrat.

Da, Nero je prav tako grebel, kadar je prosil, naj mu odprem. Zdajle bo začvilil, da slišim tudi njegov glas...

Privzgnil sem glavo; pri-

Namesto civiljenja pred vrati slišim zopet ono oddaljeno lajanje. Veter vleče iz gozda, pa je nocoj lajanje razločnejše in glasnejše! Tudi bolestnejše in otožnejše je kakor preteklo noč!

Vznemiril sem se. Vem, da ne bom mogel več zaspasti. Misel pa, da je to samo prevara, me še bolj utruja. Stvar hočem dognati do kraja. Vstanem in se oblemen. Pograbim svečo; grem iz sobe in po stopnicah navzgor.

Grem mimo priprte materine sobice.

— Kaj je, Vlado?

Ta glas in to vprašanje sem pričakoval, A nočem, da bi izvedela, kaj mi je prav za prav. Odgovorim:

— Nič! Nekaj sem pozabil.

Stopim v jedilnico; v roke jemljam katero koli knjigo, da se vräčam, obstanem pred vrati in rečem:

— Mama! Ali spiš?

— Ne morem zaspasti tako hitro. Pa še ta veter!

— Da, veter! A drugega nič ne slišiš?

— Nič drugega. Pojdi in zapi. Nikar ne beri sedaj!

Sel bi, toda preje bi rad izvedel še kaj.

— Nisi slišala laježa?

— Nisem, sinko! Zopet misliš na Nera. Naš ubogi psiček!

— Laježa. Tam daleč, v grodu.

— Nisem, ti pravim.

Grem po stopnicah niz dol. Skoraj sram me je. Starka bo mislila, da se nečesa bojim, kakor takrat, ko sem bil otrok, pa me je mirila, sedeč zvečer ob moji postelji.

Dolgo se sprejemam po sobi.

Zaradi ropota lastnih nog ne slišim več glasov zunaj v noči, toda lajanje mi je kar še vedno v ušesih.

Mislim na Nera. Vseh ur se spominjam, ki sva jih prebla skupaj.

Majhno, črno šcene sem dobil pred tremi leti na oni strani gozda od človeka, čigar psica je naenkrat vrgla mnogo mladičev, pa kmet ni vedel kam s tolkimi psi. Na prshil med majico in srajco sem ga prinesel domov. Duh mojega telesa je ga nemara prevzel in očaral že tedaj, ker ga poslej ni bilo več mogoce spraviti proč od mene. Rad je imel mojo mater in mojo sestro, toda mene je naravnost oboževal. Ena leta je samo razposajeno skakal od veselja, da je živ in zdrav. Kasneje pa, ko je zrasel in se staral, je postajal mirnejši, njegove oči so me gledale čedalje bolj dolgo in bolj pametno. Prav tiste čase sem prezivjal strašne krize, bil sem žalosten in jezen, a svojo žalost, stud ali jezo sem skrival pred ljudmi, puščal sem, da se vse te nevihte v meni samem zdajijo in počasi tudi poležejo. Pred vsemi sem jih skrival, toda nikoli pred svojim psom, ki me je ob takih prilikah samo gledal z malce sklonjeno glavico in prenehal mahati z repom. Ko je razumeval, kaj gorivom in počenjam pred njim. Včasih se mi je zdalelo, da se mi bolj čudi kakor pa me pomiluje, pa sem ga podil od sebe in ga celo udaril. Pogostokrat sem prav na njem ohladil svojo zagrenjenost ali jezo, pa mi je takoj malo odleglo. Vse je sprejemal in prenašal. Toda kar je šlo iz mene in prehajalo — bi rekel — v črno telo mojega psa, je v njem tudi kar ostalo. Spreminjal je čud. Zdaj se ga je vedno bolj pogostokrat lotevala neka žalost in prikrita srditost, ob urah njegove razdroženosti pa mi je bilo, ko da gledam samega sebe.

(Dalje prihodnjič.)

Hiše prostitucije na Češkem vzete

Glasilo češke mladinske zvezze poroča, da so po prevratu v vladu češki visokošolci zasedli v Pragi osem bordelskih hiš, lastnike in prostitutke izgnali in poslopja pa preuredili v stanovanja in shajališča za dijake.

Poslušajte

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vor' jo George Marchan.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

“PROSVETA”

Naročnina za Združeno državo (izveni Chicago) in Kanado \$8.00 na leto; \$4.00 na pol leta; \$2.00 na četr leta; za Chicago in Cook Co., \$9.50 na celo leto; \$4.75 na pol leta; za inosemstvo \$11.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 SOUTH LAWNDALE AVENUE

CHICAGO 23, ILLINOIS

NEDAVNO SE JE ZVEZDA MARS zelo približala naši zemlji in bo ostala v tej razdalji še nekaj časa. Veliko zvezdoznavcev je naperilo svoje kukalnice nanj, da skušajo znova dognati, da li je Mars "živa zemlja" kakor naša. Ugibajo, da je na njemu voda, da raste tam mah, ne morejo pa dognati, ako so tam tudi ljudje. In ako so, čemu se iz mraza ne bi potrudili pogledati, kako je na naši zemlji? Možno je, da se mars zanj prav tako zanimal kakor se mi zanj. In ako se — kaj vidi? Ogromen dolarski znak.

dohodkov kakor ribe.

Leto 1880 je postal usodenpolno za rake v Sloveniji. Nasstopila je račja, kuga, ki je leta za letom zajemala nove potoke. Najprej se je račja kuga pojala okrog 1860. leta in Lombardiji. Leta 1872 so jo zasledili že v južni Franciji, štiri leta kasneje v vzhodni Franciji, čez dve leti pa so jo imeli že v Alzacija in Nemčiji. Širila se je preko Avstrije in Galicijo in na Madžarsko, od tam pa v Rusijo tja do Sibirja. V Sloveniji se je pozavljalo najprej v Dravi, nato v Krki, v Ljubljanci in drugih potokih. Leta 1895 so v Kolpi poginili že zadnji raki. Leta 1909 je kuga zajela zadnje rake v Sloveniji, in sicer one v Cerkniškem jezeru. Podzemski tok se očitno oviral hitri prehod kuge, preprečiti pa je niso mogli.

Račja kuga se ni širila samo po potoku navzdol, ampak tudi navzgor in celo po suhem. Preškočila je poleti nekaj jezov, mirovala pa je na videz pozimi, naslednje poletje pa se je širila dalje, dokler ni uničila rakov ob samih izvirih.

Rak je silno požrešen, žre svoje mladične in tudi samica ni varna pred samcem. Zato se je tudi raka tako hitro širila, ker so zdravi raki žrli okužene. Bolezen pa so prenašale po toku navzgor tudi rabe, ki so žrle rake. Okuženim klenom začnejo sršeti luskine, riba pa navadi pogine, lotijo pa se je raki, ki se tako okužijo. Kugo so prenašale tudi ptice, predvsem čaplje, divje race in gosi, zato ni čuda, da je kuga v nekaj desetletjih zavila vse raje vode.

Po kugi je ostalo še nekaj rakov v potokih, ki se stekajo pod zemljo v Ljubljancu ali v Krku, v pritokih Cerkniškega jezera in v ostalih notranjskih potokih. Tudi savinjsko in dravsko porečje ima še nekaj rakov. Deloma je to še staro pleme, deloma pa trud poznejših nasadov. Ohranilo so se raki deloma tudi še v nekaterih ribnikih.

Že pred vojno, kot omenjeno, se v Sloveniji pristopili k obnavljanju račnih voda in so ponovno dosegli lepe, drugod pa le začasne uspehe. Raki so se dirali 2, 3, 4 leta in zopet premilili. Leta 1935, t.j. 52 let po izbruhu kuge, je Maček nasadil v Ljubljanci rake, vendor še vedno brez uspeha.

V Prekmurju, predvsem v dolnjelendavskem okraju, so se raki ponovno razmnožili. Že med okupacijo so dajali tamkajšnji potoki letno do 3000 kg rakov. Razmnožili so se tudi na Notranjskem, predvsem v okraju Rakelj in pa na Kočevskem.

Preteklo je že 65 let, od kar je kuga uničila rake v Krki. Z ozirom na ogromno gospodarsko vrednost rakov se je spet poskusilo zarediti — ali kot pravijo tam, z nasajanjem rakov v Krki. Ker je ta proces drag, eksperimentira le z malim številom rakov v ograjenih predelih reke. Če se bo izkazalo, da ne bodo poginili niti čez leto ali dve, bodo začeli z nasajanjem v velikem. In to iz onih predelov, kjer so raki najlepši. Ker je pred izbruhom račne kuge dajala Krka dve tretjini celotne producije rakov, bo za vso Dolensko velikega pomena, ako se bodo raki obdržali.

Fant je odgovoril:

— Petdeset zlatnikov je majčeno malo, ali ne? Naj jih bo te le zlatniki pa

★ ★ KRITIČNA MNENJA, Poročila in razprave ★ ★

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.) morajo s pločnika na cesto. Niso ubogali in eden ameriški vojak je bil ustreljen v roko. Tako so se glasila prva poročila. In nato v radiu in v časopisu skozi več dni na koše propagande proti USSR in "komunizmu". Res je, da kjer se dve deželi ne razumeta, se dogajajo incidenti. Toda so se pretepal med sabo nič koliko tudi angleški in ameriški vojaki. V naši javnosti radi tega ni bilo hrupa. Več ga je bilo v Angliji, ker so amer. vojaki prevzeli angleškim fantom njihna dekleta. Na Angleškem je bilo rojenih na tisoče in tisoče nezakonskih otrok—a namesto da bi se tu in tam zgražali nad tem, rajše Angliji pomagamo z miliardami in kongres se pripravlja, da jih ji bo se dal. A spor med našim in sovj. vojakom pa je hipom oglašan za mednarodni incident, ki nas kliče v vojno, ako hočemo rešiti svojo čast! Pač dvojna mera. Enako dvojno mero uganjam v Italiji in na Grškem. Le kitajski študentje so se postavili, ko je nek naš vojak posilil kitajsko univerzitetno študentko. Naš vojak je bil od našega vojnega sodišča obsojen, a Kitajevi dvomijo, da bo ob sodba tudi izvedena. Torej vedno dvojna mera.

Ekskral Mihail se je združenim narodom ob priliku prihoda v New York "potožal", da je bil primoran odpovedati se prestolu. Torej če bo kdaj priložnost, da ga dobi nazaj naj "Zdrženi narodi" vedo, da ima nanj ustavno pravico po bivših romunskih postavah in po mednarodnem zakonu. Mihail morda ne ve, da se monarhije redčijo. Ako se bi se kdaj vrnil v Bukarešto kot kralj, bi ga morali ščititi ameriški in angleški bajonet ter ameriški dolari, kakor ščitijo sedaj n. pr. grškega kralja.

Philip LaFollette, ki je bil pred nekaj leti governer države Wisconsin in se postavljai za progresiva, je že med vojno postal konservativ. Ko je guvernersko službo izgubil in odšel v armado, se je navdušil za MacArthurja in korespondiral z lastnikom čikaške Tribune v prid njemu (MacArthurju). Sedaj je v tem poslu zopet na delu. Kar pomeni, da napol pečenje progresivci niso nikdar zanesljivi. Zato pa je progresivna stranka v Wisconsinu baš zastran njih šla k vragu. In enako socialistična stran Hoanovega polovičarstva in Biemlerjevega "militantstva".

Nemščija bo razdeljena—o tem ne več nobenega dvoma. Sovjetska vlada dolži krvde za to stanje Zed. države, Anglijo in Francijo. One so svoje cone zdržale in jo grade za skupno ekonomsko enoto. Ohranile pa si bodo pod svojo popolno oblastjo Porurje, ki je centrala evropske industrije. Tu si je Hitler zgradil svojo bojno mašino—tu jo je koval kajzer Wilhelm. Sovjetski tisk pravi, da bodo zapadne sile Porurje ohranile za militaristično produktivnost—proti Sovjetski uniji in njenim zaveznicim kajpada. Ob enem se je Moskva odločila svojo cono Nemčije voditi povsem ločeno

od ostalega rajha. In dala ji je tudi vlado, ki pa se imenuje le "ekonomski komisija". Načeljuje ji Heinrich Rau, o katerem UP v depeši iz Berlina trdi, da je "star komunist". Obenem se v sovjetski coni uveljavlja socializacija in politična moč je osredotočena v stranki socialističnega edinstva, v katerem so združeni komunisti in socialdemokrati. V ostali Nemčiji pa Zedinjene države utrujejo kapitalizem in Anglija ter Francija jim hote ali nehoti pomagajo. Kali za nove vojne torej poganjajo iz vseh koncev in krajev po svetu.

Jan Papanek je bil v Washingtonu poslanik Čehoslovaške in pa načelnik njene delegacije v organizaciji Združenih narodov. Po prevratu je izstopil, a ker nove vlade ne prizna, je šel pred varnostni svet ZN v Lake Success in predlagal intervencijo te organizacije, da se Čehoslovaško resi izpod "komunističnega terora". Naš državni tajnik z njim sočutujev in je tudi sam obsodil "komunistično tiranijo" v državi pokojnih dveh Masarykov — ampak Papanek vendar ne zastopa nobene države več in tajnik ZN, Norvežan Tygve Lie, mu je odgovoril, da njegovega protesta, oziroma zahteve, ne more upoštevati. Vzlič temu pa bodo države, ki sledi politiki Trumanove administracije, na Češko pritisnile s svojo ekonomsko silo in s propagando pa so že v vojni proti nji. Tragična smrt vnapnjega ministra Jana Masaryka jih je v ta namen prisila kakor nalašč. Medtem pa vlada pod vodstvom Klementa Gottwalda že izvaja svoj načrt z največjo mogočo naglico in opozicionale pa trebi — prav tako z vso mogočo naglico. Janu Masaryku je pripredila svečan pogreb in glavni govornik pri obredih je bil premier Gottwald. Takšne so stvari sedaj tam, pa če je Cehom in Slovakin v Ameriki in opoziciji tam, in državnemu tajniku Marshallu všeč ali ne.

Keyes Beech, ki je poročevalc dnevnika "Chicago Daily News" v Tokiu, piše, kako malo pomeni ameriški dekret, da se Hirohita (japonskega cesarja) ne sme več smatrati za božje bitje. Na papirju v MacArthurjevem ukazu je to napisano, a Hirohito je po doganjih omenjenega reporterja še vedno kar je bil po japonskih tradicijah prej. In kako bi sploh moglo biti drugače? Ker smo po odloku naše vlade hoteli Hirohita ohraniti in z njim vred njegov star sistem — z "demokratiziranjem" kajneda — namesto da bilo Japonsko spremenili v republiko, je ostala kakor je bila. S to razliko, da je sedaj povsem pod "ameriško sfero", dočim se je med prvo in drugo svetovno vojno skušala naše ekonomiske in politične nadvlade in Aziji oresti in v ta namen napravila držen poskus z napadom na Pearl Harbor. Uspeval ji je precej časa. A ker so izgubili nacijo, in smo iznali atomske bombe, smo s slednjimi pobili par sto tisoč "navadnih" ljudi v par sekundah. Na palačo, kjer caruje

socialistični kongres se je odločil za skupnost s komunisti v veliko večino. In v volitve bo šel 18. aprila z njimi skupno v borbo. Če zmaga reakcija in ameriška intervencija, bo Italija znova kajneda. Toda tokrat ne tako kot ko je Mussolini prvič primariral v Rim, ko sta se mu podala kralj in papež brez odpornosti — ne samo to — temveč mu pomagala ... z mednarodnim in italijanskim kapitalizmom vred.

Sedaj, ko se je socialistična stranka Italije povsem odločila iti v volilni boj skupno s komunisti, so kocke vržene in celo Saragat-s svojo skupino je v zaredi. S to koalicijo noče, papeževa pa tudi noče podpirati. Bilo je poročano, da bo šil njegova skupina socialistov v boj samostojno.

Tržaški "Ljudski tehnik" komentira kongres italijanske socialistične stranke sledče:

Ameriško zunanje ministerstvo je nezadovoljno z italijanskim ljudstvom. Očita mu, da ne cenovali zaslug De Gasperi in njegove vlade. Taka nevhaležnost zahteva kazen. In res, cim so odšle ameriške čete iz Italije, že so jih nadomestili ameriški mornariški streli na vojnih ladijach, ki so tako raztegnile ameriški kontinent do Neaplja, Genuje, Španije in Taranta.

Ta ukrep, ki krši mirovno pogodbo, ni prav nič povečal ugleda ZDA in De Gasperi. Tragedija ameriških državnikov obstaja v tem, da je spriče vedno bolj sovražnega razpoloženja Italijanov do strica Sama njihova intervencija vedno večja in

"Ako mi bo še enkrat reklo, naj glasujem za Trumana, ga bom udaril tudi v drugo oko!"

Hirohito, pa nismo vrgli niti letakov. Očvidno je, da smo hoteli poraziti japonsko militarno silo, ne pa vreči Hirohita in ne strmoglavit japonski kapitalizem. To — pravijo, je v veliki meri v povojni Japonski uspeh generala MacArthurja.

Gustav Rasmussen je vnanji minister v danski vladi. Skrbi ga, kot je poročala iz Kopenha-

gna dne 10. marca Associated Press, kaj bo s Finsko, če bo Rusija nanjo še pritisnila. Za Dansko pa je dejal: "Mi se bomo branili z vsemi svojimi močmi, ako bomo napadeni." — Toda čemu se ni Danska branila ko si jo je Hitler podvrgel? Zakaj Rasmussen tudi takrat ni bil kažejan?

SOCIALISTI V ITALIJI SE V SVOJI VELIKI NALOGI DOBRO POSTAVILI

Korespondent newyorške liberalne revije "Nation", J. Alvarez del Vayo, ki je bil nekaj časa v španski republikanski vladi minister vnanjih zadev, se mudri v Evropi, da proučuje sodobno delavsko gibanje predvsem v Franciji in v Italiji.

Udeležil se je tudi nedavno na kongresu italijanske socialistične stranke, ki je zaključil, da bodo socialisti (Nennijeva stranka) šli v volilni boj skupno s komunisti.

"Ne kaže nam drugega kot ali iti v borbo solidarno, ali pa bomo razdrženo vsi skupaj propadli." Namreč, da bo propadel delavski narod in se pogrenzel v Italiji spet v službovanje in v zasluženje privilegijem (cerkev, privatnega kapitalizma in veleposestnikov).

Del Vayo, ki je razprave poslušal vse dni — on je večjak v razumevanju mednarodnih trenj — je ugotovil, da ničesar na svetu ne more ustaviti pohoda človeštva v socializem.

Borba na konvenciji socialistične stranke Italije, ki je bila pred par leti že v razkolu (od ne se je ločila Saragatova skupina) ni bila lahka. Vprašanje — kaj, če nam Amerika posluje ustavi? Kaj, če naše tovarne ne dobe surovin? Kaj, če papež preplasi ljudi z odpovedjo zakramentov — itd., to vse je bilo v razpravi, kajti Italija je bil papeževa kot pa je bila Mussolinijeva država.

Socialistični kongres se je odločil za skupnost s komunisti v veliko večino. In v volitve bo šel 18. aprila z njimi skupno v borbo. Če zmaga reakcija in ameriška intervencija, bo Italija znova kajneda. Toda tokrat ne tako kot ko je Mussolini prvič primariral v Rim, ko sta se mu podala kralj in papež brez odpornosti — ne samo to — temveč mu pomagala ... z mednarodnim in italijanskim kapitalizmom vred.

Sedaj, ko se je socialistična stranka Italije povsem odločila iti v volilni boj skupno s komunisti, so kocke vržene in celo Saragat-s svojo skupino je v zaredi. S to koalicijo noče, papeževa pa tudi noče podpirati. Bilo je poročano, da bo šil njegova skupina socialistov v boj samostojno.

Tržaški "Ljudski tehnik" komentira kongres italijanske socialistične stranke sledče:

Ameriško zunanje ministerstvo je nezadovoljno z italijanskim ljudstvom. Očita mu, da ne cenovali zaslug De Gasperi in njegove vlade. Taka nevhaležnost zahteva kazen. In res, cim so odšle ameriške čete iz Italije, že so jih nadomestili ameriški mornariški streli na vojnih ladijach, ki so tako raztegnile ameriški kontinent do Neaplja, Genuje, Španije in Taranta.

Ta ukrep, ki krši mirovno pogodbo, ni prav nič povečal ugleda ZDA in De Gasperi. Tragedija ameriških državnikov obstaja v tem, da je spriče vedno bolj sovražnega razpoloženja Italijanov do strica Sama njihova intervencija vedno večja in

držala v rezervi, ker bi ji omogočila, da igra na dve karti, kot n. pr. v Franciji (Schuman-De Gaulle).

Sicer je De Gasperi izvedel nek nadomestek tretje sile s tem, da je pritegnil v vlado socialistične odpadnike s Saragatom in republikane. Toda glavne socialistične sile v Nennijevi stranki in zadnji kongres je zadal smrtni udarec tretjesišni fronti je zelo verjeten.

Iz vsega tega je razvidno, da bodo socialisti igrali veliko vlogo v bodoči vladi v primeru zmage ljudskega bloka.

Tako je De Gasperi edina in zadnja karta reakcije. Nima za seboj, to je še bolj na desni strani kot je sam, kakega De Gaullea. Zato nepriznjenost vlade in njen polom koristila samo ljudskim silam. Nezadovoljni in propadajoči srednji slojev sproveci k proletariatu.

Tako je De Gasperi edina in zadnja karta reakcije. Nima za seboj, to je še bolj na desni strani kot je sam, kakega De Gaullea. Zato nepriznjenost vlade in njen polom koristila samo ljudskim silam. Nezadovoljni in propadajoči srednji slojev sproveci k proletariatu.

V takih okoliščinah je vloga socialistične stranke odločilna. S povezavo s komunisti se ni oslabila, marveč se je enako kot komunistična še bolj okreplila. S tem pa so socialisti tudi utrdili svojo neodvisnost in avtonomijo. Ni slučaj, da se je akcijska stranka srednjih slojev (Parri) spojila z Nennijevimi socialisti, če so se jih pridružili levo usmerjeni katoliki, kot je Libris in delavski demokrati, kot sta poslanca Mole in Nasi.

In enodušnost zadnjega socialističnega kongresa je celo omarila osnove same republikanske stranke, ki je zastopana v De Gasperijevi vladi (Paciardi). Re-

publikanski poslanci Paolucci, Azzi in Bergamo so se sedaj izrekli proti vodstvu stranke, ki sodeluje v vladi in objavili ustavovite novе republikanske stranke, ki boće biti zvesta Mazininjem načelom. Pristop te skupine je zelo verjeten.

Medtem ko sta oba državnika

zlivila golido blata proti vzhodu, sta bila polno hvale do "dežele svobode" — Amerike, s čimer sta že očitno podrla tako imenovan zlati sredino. To neuravnoteženost je še povečalo ploskanje Churchilla, ki je kot vodja opozicije Nj. Velikanova povedoval lahko še več kot odgovorna predhodna govornika in sicer, da imajo zapadne velesile še dve leti odmora, dokler ne bo tudi SZ imela atomsko oružje!

Klub temu je morda res, da ima Bevin pri svojih načrtih tuji skrito misel, da s svojim zavzetim blokom nekoliko olajša ameriški gospodarski pritisk. Toda zelo malo verjetno je, da bi ameriški monopolisti dovolili utrditev novega Bevinovega imperija. Ameriško politično in gospodarsko prodiranje v evropske kolonialne imperije je vedno večje in zlasti pa vpliv ameriških petrolojskih družb izpodrije bolj evropske postojanke.

Mnogo komentatorjev je razumele Bevinove izjave o kolonialnem bogastvu v tem smislu, da bodo Velika Britanija, Francija in drugi kolonialne države izkoristile kolonije (več kot pol zemeljske oblike) s pomočjo ZDA, da bi kanalizirale ogromne rezerve živeča in suroveni strateške važnosti v ameriška skladnišča.

Sicer pa že pojem tretje sile določa politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmerjala države, ki bi utegnile imeti pomislike glede slepe pokoritve Ameriki. In prav sedaj, ko se pojavi v raznih državah odpor proti Marshallovemu načrtu, je stopil ugoden trenutek za Veliko Britanijo, da s svojo "socialistično" določo politično vsebino te vloge. Kakor ima namreč notranje politična tretja sila namen odvrtiti protidesničarsko opozicijo v stran od leve, prav tako naj bi mednarodna tretja sila zapadno usmer

S poto po Egiptu in ostalem Sredozemlju

Sredozemlje je danes točka, kjer se vrši med kapitalizmom in kolktivizmom Sovjetske unije silovita bitka. Z orožjem dejansko sicer samo v Grčiji (med Grki) za enkrat, v Palestini se ubijajo, a v glavnem je Egipt in vse druge sredozemske dežele v današnji "mrzli" vojni le vprašanje strategije.

Sredozemlje kontrolira danes ameriška oborožena sila. Seveda, s popolnim sodelovanjem Velike Britanije, Francije in več ali manj vseh arabskih dežel.

V tem delu sveta so največja dosedaj znana oljna ležišča na svetu. Med minuto vojno, deloma že prej, največ pa po vojni so si jih pridobili v svojo lasti ameriški oljni baroni. Anglezi so jih jim prepustili in postali le partnerji, kjer Anglia ni več dovolj močna, da bi jih branila, pa so to naložo multimilijonarji obeh dežel prepustili Zed. državam.

Kakšni so ti kraji? Z očmi sovjetskega opazovalca jih opisuje J. Valcatinov. Pričenja s poletom nad Egipptom sledi:

Kadar letiš nad deželo, dobis le splošen vtis o njej. Vidiš, kolikšno ploskev zavzemajo gozdovi, polja, puščave. Opazis na primer, da so gore le po eni strani porasle z gozdom, grmečevjem in travo, medtem ko je druga stran vsa gola, brez slehernega rastiinja.

Nato sta dva sprevodnika družega razreda prenesla mojo prtljago in si kar siloma otirala pot z obrazu. Očividno sta me hoteli prepričati, da je bila prtljaga sila težka in da mora biti "bakšiš" temu primeren.

Plačal sem ju, kolikor sta zaslužila. In ko je pri tej prilikri videl strogi sprevodnik I. razreda, da je v moji denarnici snopič denarja, se mu je obraz manoma zjasnil. Prijazno me je opozoril, da nikakor ni treba dati sprevodnikom II. razreda tolkinega "bakšiša", kakor sem ga dal jaz, in se je hrž lotil mojih kovčevgov, da jih sam spravi v kupe I. razreda. Na vsej daljnini poti je čudovito pazil na mene, sleherne pol ure je vtaknil globo v moj kupe in me spraševal, ali česa potrebujem.

Po dveh urah je v kupe pokukal palestinski nadzornik. Ko je zvedel, da sem iz Sovjetske zvezve, me je začel izpravljati tudi v eno o meji domovini. Eno teh vprašanj sem si zlasti zapomnil. To vprašanje mi je dovolj zgodovorno pričevalo, kako vpliva reakcionarno časopisje na svoje čitatelje, ki potem z najbolj neumnimi vprašanji in hajkami nadlegujejo državljanje Sovjetske zvezve. Mož je rekel:

"Zakaj pa v Rusiji odvzamejo vsem staršem otroke, da jih država sama vzgoji?"

Kajpada me je takšno vprašanje močno presenetilo in sem mu odgovoril, da se je pač z njim kdo grobo pošalil, če mu je trdil kaj takega. Ampak palestinski nadzornik se je samo nasmehnil in očitno ostal pri svoji trditvi. Slišal je bil tudi, da je v Sovjetski zvezzi pouk v višjih učnih zavodih brezplačen, in me je vprašal, ali bi on lahko končal kakšno univerzo v Sovjetski zvezzi.

"Mar se ne bojite, da bi vam odvzeli otroke?" sem ga zboldil saljivo. Mož pa mi je resno odgovoril, da nima otrok.

Haifa je skromno mesto, sedaj angleško pristanišče v Palestini. Kakor vsi vemo, žive v njem Arabci in Židje. Haifa se razprostira po visokih gričih, da avtomobili le trudoma zmogajo vzpete ulice. Nekatere ulice pa tako ozke, da avto ne more skozi nje.

Trg nam pričuje, da je morje blizu. Naprodaj je mnogo rib, Presenetilo nas je tudi obilje oljik. Palestina je dežela, kjer so oljčni nasadi močno razširjeni.

Sprevdnik je molčal kakor območne človek, ki mu pritiče poslednja beseda.

ANGLO-AMERIŠKA DIPLOMACIJA

him nebom. Ostri vonj različnih zacičib vam udarja v nos. Tod prodajajo tudi sadje in slasčice. Ljudstvo je blečeno zelo pisano. Moški nosijo evropske oblike, črne in bele, pa tudi rdeče karirana jemenska dolga krila. Na glavah vidiš klobuke, čepice, turbanje vseh barv in odtenkov, ed zadnega do umazano belega. Ženske so pa črno blečene. Lica imajo še zakrita, vendar srečač tudi mnogo deklet z odkritimi obrezi.

V Bagdadu vladajo pretežni del italijanov. Ko sem nekoč okljuba stopil iz letala in letalico, se mi je začela, da sem paralel v peči, ki so jo gnavkar zazurili. V Iraku tudi pozimi ne oznaja mrza, pač pa deževje. Zima je tu podobna septembra v Moskvi. Rastlinstvo v Bagdadu je subtropično. Zlasti mnogo je dateljivih palm.

V mrkem sivem jutru smo zapastili Bagdad. Rosil je droben dež. Takole vam lahko v teh krajinah rosi brez prestanka dni in neči. Kmalu okraj mestne maje se je pričela puščava. Vi deli smo le še majhne kolibe kočevnikov in pogled manjje je bil zlostoven. Stale so sredi luž, ko majster visoko. Ljudje so plezajo prihajali z njih. Okrog teh preprostih bivališč so brodile majhne čede svet. Revno je takšno življenje v puščavi pod nenehnim drobnim deževjem.

Cesto so nam pogostog presevali majhni hudeourniki, ki jim je bilo treba izmeriti v globino, da nam voda ne bi znila avtomobilskoga motorja. Državni tajnik Marshall smatra, da bomo obnovili ekonomijo v zapadni Evropi na kapitalistični podlagi le, če se pritegne Nemčijo zraven. In tako bodo prvič po vojni v komisiji za rekonstrukcijo Evrope (Marshallov plan) sedeli tudi zastopniki "Biconija" — namreč predstavniki tistega dela Nemčije, ki je pod anglo-ameriško in francoško okupacijo.

Ta del pokojnega Hitlerjevega rajha bi imel biti socializiran.

To sta obljudila angleška delavščinska vlada — takozvana, in francoska. Na nasvet ameriške vlade pa ostane nemška industrija tudi v nadalje privatna posest.

Veliko jo je že prešlo v roke ameriškega kapitala in če so nemški kritiki v pravem, bo "biconija" postala "ameriška kolonija". Ali pa je morda že.

Zvezra, sklenjena v Bruslju in blagoslovljena iz Washingtona, bo morda držala nekaj časa, kot je držal prejšnji "sanitarni koridor". A kot je moral popustiti prejšnji, tako bo moral tudi sedanji prej ali slej uvideti, da kar je zastarelo, mora iti v nič.

Posebno neumno od naše diplomacije je ker tolično oglaša bivšega romunskoga kralja, ki je sedaj naš gost. Vsak denar, ki ga sedaj izdajamo za monarhe in monarhizem, je vržen preč-

monarhistom v korist, a našemu ljudstvu in svetovnemu miru pa

Zapadna Evropa se zedinila za novo "obrambno" zvezo

(Nadaljevanje s 1. strani.)

atomske sile in "blitzkriegu", v Kongresu pa so debate počasne. Predno bi utegnil kongres vojno napovedati, jo lahko že — končamo. Tako pišejo Hearstovi in mnogi drugi listi. Vemo pa, da je naš armadni, mornarični in letalski štab pripravljen na udar, četudi ve, da se ljudstva vseh dežel nove vojne boje.

Kapitalizma ne bo mogoče osteti

Sprejetje Marshallovoga načrta v senatu je razveselilo vse tiste v zapadni Evropi, ki se nadajo, da bodo ameriške milijarde obudile ohromeni stari red in ustavile "panslavizem" in komunizem. Drugi v Zed. državah — namreč kritiki iz kapitalističnih krogov, pa so boje, da bomo s tem zapravili celo naš domači, sedaj zelo uspevajoč kapitalizem.

Državni tajnik Marshall smatra, da bomo obnovili ekonomijo v zapadni Evropi na kapitalistični podlagi le, če se pritegne Nemčijo zraven. In tako bodo prvič po vojni v komisiji za rekonstrukcijo Evrope (Marshallov plan) sedeli tudi zastopniki "Biconija" — namreč predstavniki tistega dela Nemčije, ki je pod anglo-ameriško in francoško okupacijo.

Ta del pokojnega Hitlerjevega rajha bi imel biti socializiran.

To sta obljudila angleška delavščinska vlada — takozvana, in francoska. Na nasvet ameriške vlade pa ostane nemška industrija tudi v nadalje privatna posest.

Veliko jo je že prešlo v roke ameriškega kapitala in če so nemški kritiki v pravem, bo "biconija" postala "ameriška kolonija". Ali pa je morda že.

Zvezra, sklenjena v Bruslju in blagoslovljena iz Washingtona, bo morda držala nekaj časa, kot je držal prejšnji "sanitarni koridor". A kot je moral popustiti prejšnji, tako bo moral tudi sedanji prej ali slej uvideti, da kar je zastarelo, mora iti v nič.

Posebno neumno od naše di-

plomacije je ker tolično oglaša bivšega romunskoga kralja, ki je sedaj naš gost. Vsak denar, ki ga sedaj izdajamo za monarhe in monarhizem, je vržen preč-

monarhistom v korist, a našemu ljudstvu in svetovnemu miru pa

Podražitev železa neupravičena

Jeklarski kartel je podražil železo \$5 ton; to bi prineslo United Steel korporaciji \$28,000,000 več dohodka in \$17,000,000 več dobička. Par jeklarskih magnatov je bilo vsled podražitve pozvanih pred senatno komisijo na zaslišanje. Rekli so, da so cene dvignili, da bodo z njimi krili večje izdatke. Toda kako so potem takem lani vzlje draginji mogli nápraviti tako ogromne profite? Samo trikrat prej v zgodovini jeklarskega trusta so bili tako visoki kakor mehki pesku.

Cim je avtobus presekal mejo med Sirijo in Irakom, kar smo razbrali zgolj po tem, da je v puščavi stala hišica, v kateri je bila obmejna straža — (drugih znamenje meji ni bilo) — je bil konec tlakovane ceste in je stroj zapeljal na docela svojevrstno cesto. Ta cesta je dosegla prirodno tlakovano in sicer so z nje posneli kakih dvajset do trideset centimetrov debel sloj peska, ostala pa je kamnita podlaga. Siroka je dvanajst metrov. Je prav gladka in je velikanski avtobus hitel po njej skoraj brez tresljajev. Na obeh straneh ceste se je tja do obzorja razprostila puščava s peščenimi gricnjaki. Cim je skoraj stemnilo, smo doživili nesrečo. S silnim treskom se je zlomila tračnica.

Muslimanski potniki so izkoristili to priložnost, da so opravili večerino pobožnost. Brž so spoznali kje je vzhod, razgrnili so majhne preproge, poklepnili in pričeli moliti. To so storile tudi ženske, samo s to razliko, da so si zbrali svoj prostor na drugi strani avtobusa. Za časa molitve namreč snamejo pregrinjalo.

Potovali smo vso noč skoraj brez prestanka in prispevali na slednji dan in Bagdad. Po ulicah je bilo mnogo blata. Vpadli smo v deževno dobo. Reka Tigris, ki me je poleti presenetila s svojo bistro gladino, je bila zdaj vse rjava od dotokov in gline. Dež je rosil. Ljudje so hodili sklonjeni prav uren po mokrih ulicah. Na križišču ulic je sredini stal stražnik. Njegovo pokrivalo je bilo podobno "pikel-havbi" nemškega oficirja iz dobe Viljema II. Okna avtobusov so imela namesto šip še vedno temne zastore. To pač zaradi tega, ker v poletni, nenasvadno jarki dobi sonce silno žge v avtobusu. Skoraj vsi prebivalci Bagdada kramljajo po angleško. Zlasti nosači se zelo zgodovno razgovarjajo v tem jeziku. To pričuje o velikem vplivu Angležev v Iraku. Angleški vojakov pa ni videti na bagdadskih ulicah. Zato bi neveden tujec utemeljil sklepati, da je ta dežela dočela neodvisna. Angleška vojska se je razmestila v obmejnem predelu Iraka, nedaleč od Basre. Semkaj so prišli Angleži sredji leta 1946., češ da morajo okrepliti indijsko vojsko za primer "neredov" v Abadanu (Iraku), koder imajo Angleži svoje petrolejske koncesije. Na zunaj zatorej v življenju iraške prestolnice ne opazite tujega vpliva; tuja vojska vam ne pride pred oči.

Družava Irak je monarhija z mladoletnim kraljem Feisalom II. Prestolnica Bagdad je velemesto. Glavne ulice so kakor po evropskih velemestih, toda stranske ulice so take, kakršne so bile pred sto leti. Ted je mnogo mračnih in umazanih beznic. Pred njimi pečejo meso pod mi-

You KNOW this isn't safe ...

And neither is defective wiring!

GOTOVO ne bi nikdar dali otroku nabiti puške za igraco. Morda pa imate električne aparate v hiši, ki so prav tako nevarni. Vselej ne morete opaziti slabega žičevja v svetilkah, roterjih, likalnikih ali pražilnikih — nevarnost je morda v žičevju.

Uverite se, da so aparati, ki jih kupite, najboljje kakovosti. Naj jih pregleda izurjen električar, tako tudi električne žice še danes. Ko opazite razcefrano žico — vrzite jo proč in jo nadomestite z novo dobre kakovosti. Pazite na zlomljena stikala. Naj električar pregleda vaše aparate — bodite čuječi — in varni!

Ta oglas je priobčen v interesu varnosti kot prispevek k kompaniji za preprečevanje nesreč, ki jo vodi NATIONAL SAFETY COUNCIL.

Ali že imate Ameriški družinski koledar 1948

Ako že ne, in če je vam nerodno iti na pošto, si ga lahko naročite po COD, to je, da ga plačate poštalu kadar vam ga dostavi na dom.

Izpolnite sledeči kupon, izrežite ga in ga dajte v kuvertu na naš naslov:

PROLETAREC, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Cenjeni: Prosim pošljite mi Ameriški družinski koledar 1948 in vso to bom plačal poštalu ko ga prejmem. Razumem, da me bo to stalo \$1.71 za COD stroške. Poštino pa plačate vi.

(Opomba.—Za vsak dollar, poslan po COD, je treba plačati pošti 15c in za M. O. 6c.)

Pošljite mi koledar na sledeči naslov:

IME _____

NASLOV _____

DRŽAVA _____

Ko se vselel ZAPEKE počutiš "TOPE kot STARA MOTIKA"

Vzemite Trinerjevo greko vino!

Svojega dela ne morete dobro vrbiti, niti se ne morete veseliti življenja, kadar se vselel zapeke počutiš "TOPE kot STARA MOTIKA". Torej—zakaj ne storite kot tisoč drugih že več kot 80 let—naj vam pomaga Trinerjevo vino do udobnosti in olajšave. Vsebuje slavno kaskaro sagrado poleg kamilic, regale, fenole in drugih dobro znanih zelišč POLEG Vitamina B1. Nabavite si steklenico še DANES!

TRINERJEVO

What Attitude on U.N.?

The United States was credited with another "victory" in the United Nations last week. The headlines said: "5 to 4 Vote Clips Wings of U.N. Social Council." Once more our delegation had succeeded in whittling down the prestige of the organization on which millions of Americans pin their faith for peace.

At issue was the case of Yugoslavia's gold. The United States has frozen \$47,000,000 worth of Yugoslav gold on deposit in this country, and Tito's government has been trying to lay hands on it. Yugoslavia asked the U.N. Social and Economic Council to study the case and make a recommendation.

Our government has so far succeeded in blocking such a study. Apparently it does not want to run the risk of being on the losing end of a U.N. decision.

Who is right and who is wrong in the gold dispute may be a relatively minor point, but Americans who believe in the U.N. can only deplore our State Department's constant effort to narrow, rather than broaden, the U.N.'s scope and jurisdiction.

In the Palestine case we are pursuing a policy which tends to minimize the standing of recommendations by the General Assembly. The Assembly, we say, can only recommend. That is true, but when the Security Council is asked to accept the Assembly recommendations, our delegation raises manifold constitutional doubts and legal niceties.

Now we carry this process one step further in the Social and Economic Council, which was established to deal with international problems in the economic and social field. Under the charter the Council has power to "make recommendations to the General Assembly, to the MEMBERS of the United Nations" and to U.N. specialized agencies.

☆ ☆ ☆

Our Government claims that the council can recommend to all or several member nations, but not to a SINGLE MEMBER nation. The U.N. legal staff offered a contrary interpretation, but our American representatives refused to take that view of it. So far they have succeeded in narrowing the interpretation of the Council's powers.

The unhappy truth seems to be that the policy-makers in Washington are willing to use the U.N. when our strictly national interests can be advanced, but determined to restrict it when some temporary advantage can thus be served.

In this attitude the administration is far behind public opinion. A recent Roper poll shows that 55 per cent of the people of our country think we should continue to count on the U.N. and do everything possible to make it work. Another 20 per cent believe that we should go farther in the direction of converting U.N. into a world government.

That is a total of 75 per cent in favor of a positive INTERNATIONAL policy. When the administration uses U.N. only as a vehicle for NATIONAL policy, it is ignoring the plain wishes of the people.

American constitutional history has been marked by a struggle between narrow and broad constructionists. On the whole, the strict constructionists have been those who wanted to block the development of a strong and flexible union, and history has repudiated them.

Today the U.N. faces a similar struggle. Our government seems to lean toward the side which would prevent development of the organization into a strong and flexible organ of international policy. If that is where the administration stands, the people have not willed it so.—Chicago Sun and Times.

Henry Wallace and Glen H. Taylor Will Appear at Chicago Stadium April 10

Senator Glen H. Taylor of Idaho will join Henry A. Wallace on the platform of the Chicago Stadium Rally, April 10, the Progressive Party announced.

This will be Senator Taylor's first appearance in Chicago since announcement that he would cast his lot with Henry Wallace in his campaign for the presidency on a program of peace and security.

Citing reports of crowd's at Wallace's Minnesota speaking tour, the Progressive Party is looking forward to a repetition of the political phenomenon last year. At that time more than 21,000 people packed the Stadium and paid admission to hear Wallace report on conditions in Europe.

The Stadium Rally is being sponsored under the auspices of the National Wallace for President Committee and the Progressive Party in Illinois.

Winner of the contest to find a dynamic slogan for the Progressive Party will be introduced to Henry Wallace during the weekend of April 10.

Tickets for the Rally have been selling fast at prices from 60¢ to \$3. Some are still available at the Progressive Party Headquarters, 112 E. Walton St., SUPERior 7025.

Industry Boosts Prices \$2 for Every \$1 Rise in Wages

Industries which boost prices unconsciously and then try to "pass the buck" to labor were denounced by Senator Wayne L. Morse, progressive Oregon Republican.

"There hasn't been a substantial wage increase in any basic industry in this country, in which the industry did not raise at least twice the amount needed to meet the wage advances," Morse declared.

If Congress doesn't take drastic steps to hold prices down, then labor will be fully justified in demanding further wage adjustments, he said.

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

We See by The Papers . . .

Harold Moseley, owner of a Louisville, Ky., auto repair shop, ran a help-wanted ad in the Courier-Journal of that city for automobile metal men, "preferably drunks."

He told inquiring reporters his ad meant just what it said. "Alcoholics do better work and they do it quicker," he explained. "Of course," he said, "the men aren't drunk when they work. They stay sober and work for about three weeks, then they go out on a bender for about a week, then come back to work."

In his ad, Moseley said that men hired would be paid after each job "in cash or whiskey, so if you feel you need to go on a 'between-the-job' spree, you will have all that is necessary."

The New York State Labor Relations Board has issued an order for an election "by secret ballot among the employees" of a Bronx apartment house.

The only oddity in this is that the said employees consist of one man and his wife, who will vote on what union they want to represent them in future collective bargaining negotiations.

Converting the building and construction industry from the closed shop, now illegal under the Taft-Hartley Law, to the union shop, permitted by T-H, is going to cost us, US taxpayers between \$1,000,000 and \$1,500,000, official sources estimate. And this is not counting what the contractors and unions will have to spend in the process.

More than 10,000 of these elections will be held on an area basis this year, as the closed shop pacts expire. Results of these elections are conceded—the unions will win throughout—but under the T-H Law the conversion from closed to union shop must be formalized and legalized and the only way this can be done is by NLRB elections.

The Senate War Investigating Committee revealed recently that Standard Oil Co. of California was advised in 1940 by an official of two of its foreign subsidiaries to be pro-Japanese in order to maintain "very large business" with Japan.

The official, James A. Moffet, wrote that the company he headed, Caltex Oil Co., was, however, "pro-English from the standpoint of the war." While the parent company, Standard Oil, was to be pro-Japanese, Moffet explained, "Caltex must really be anti-Japanese because we have a large business in China, and our main business is in the British Empire, which must be anti-Japanese at this time."

One of those win, place or show deals that just couldn't fall.

According to a textile trade paper, Daily News Record, Joe Rothchild, manager of a Wisconsin department store, told a Ft. Atkinson, Wisconsin, Junior of Commerce meeting that the public are just plain suckers and are compounding a felony" by paying present exorbitant prices.

"We're in the midst of the greatest sucker market" the world has ever known," he declared. "It's also the period of greatest prosperity in history. Wages are high, but the people aren't getting anything for their money."

His advice? Complain about high prices every time you go into a store to buy anything. Tell your head off, he says, and finally maybe big business and big industry will get the idea the people don't like it.

People Do It!

(HENRY JONES in "Industrial Worker")

"IT'S AN ILL-WIND that blows no one good." The Army announces that because of Russia's recent squeeze-plays, it will try to get more food for German workers to ward off the perils of communism.

YOUR PERSONAL PRIVACY: Wisconsin citizens trying to avoid a sales tax on cigarettes ordered them by mail from out of state. Now they get bills for the tax plus a 15 per cent penalty. The state has been given records of all such purchases that were viewed as

America Can 'Afford It' If It's Essential To the Well-Being of Our People

Reports on Hospitals, Schools, Rural Electrification, Show Some of Our Needs; Let's Ignore Pessimists and Push Forward!

Suppose, for just a minute, we stop trying to settle other nations' problems and take a look at a few things that need fixing in our own country. Three remarkable documents provide examples.

☆ ☆ ☆

First, a hospital "survey" made by the New York "Times." That paper did a fine job; all the more impressive because the "Times" cannot be called a radical critic of "the American way of life."

Of the 145,000,000 men, women and children in the United States, 15,000,000, or about one in each 10, entered hospitals as patients last year. The "Times" found. That gives some idea of the importance of hospitals to our people.

Of the 15,000,000, over 9,000,000 were cared for in hospitals supported by "churches, fraternal and racial groups, and philanthropists."

These hospitals, on which more than half of all patients depend, are "going broke" because of rising prices and costs.

As a result, many people who need hospital care, but cannot afford it or get it in hospitals maintained by cities or other government units, will have to get along without it—in the richest country in the world. That means despair and even death for the sick poor.

Moreover, we need many more hospitals, and many of those we do have are ancient, obsolete, should be torn down and replaced.

☆ ☆ ☆

Second, two members of Congress pointed out that, while Uncle Sam is sending billions of dollars abroad, he is cutting down on the comparatively small sums needed for "Rural Electrification."

So millions of farmers and their wives become toil-worn for lack of "electrical servants," and their children try to read and study by dim oil lamps of a bygone age.

☆ ☆ ☆

Third, and perhaps most impressive of all, a report on the needs of the nation's schools.

More than 12,000 school superintendents and teachers, assembled in convention, approved in spring proposals, among them these:

Replace present ramshackle old buildings, and huge overcrowded ones with "schools of the future." Each of these would be planned for not more than 500 children," would have modern equipment, and "a library open every day of the year," and an adequate playground. In addition, each school would have a summer camp for its children.

Schools would be open 12 months a year, instead of closed three months in summer. "Every day would be promotion day. When a child is ready to move to a higher grade, he should be permitted to do so."

Teaching would be made "a real career" by paying teachers more and picking the best ones, and sending about 2,000,000 more children to school.

☆ ☆ ☆

The present cost of the schools is \$2 billion a year. The proposed program would add another \$2 billion.

That is much less than the \$3 billion a year the army is asking for peacetime conscription. It is only one-tenth the \$20 billion annually we are spending for "national defense" and "security," and is a small amount in comparison with the billions we are sending abroad.

America is rich enough to afford what is good for its people. Don't forget that when you hear some one complaining that up-to-date schools and hospitals, electricity for the farm, and other modern conveniences "will cost too much."—Labor, Washington, D. C.

strictly personal transactions.

THE RIGHT TO VOTE: In Georgia the tax collector or county registrar decides whether applicants for votes are of good character and whether they understand the constitution properly. If they don't pass, they don't vote; and while the law says nothing about color discrimination, the decisions seem to correspond to the amount of pigmentation in the hide.

- - -

MARRYING AMERICA — Who said the family was going to pieces? We're more of a marrying nation than ever. Census says that 66.2 per cent of the eligible 52,350,900 males are married compared with a mere 59.7 per cent in 1940, and that 64.2 per cent of the 54,806,000 more or less marriageable females are married, though they scored only 59.5 per cent before the war.

(That works out to half a million more married females than married males, but you figure that one out.) The big boost was in the age group of 20-29 years, where the percentage of married people jumped from 54 per cent to 63 per cent. Another oddity: the census points out that most of the higher educated males are domesticated but that most of the higher educated females are single. Could it be that with budget and similar troubles as they are that it's a bright idea for a man to get his socks darned at home, but a sort of dumb arrangement for the woman?

- - -

There is still much the monkeys have to learn about this system—taxation for example, and inflation, or does anyone know what it is, or rather why it is?

How about an experiment in which the monkeys are placed on an island where there is more than enough for all to eat? What would the monkeys do? Our guess is that they would settle down to a happy life of abundance for all. They wouldn't bother about "mediums of exchange." They wouldn't worry about wages or profits.

Now, contrast that to the system man has evolved for himself in a world where we could produce enough for all but where only a small minority lives in abundance.—Industrialist.

Interest rates in St. Louis for negro realty loans are 6 per cent, whereas white loans can be obtained at 4½ per cent.

Don't Forget Housewife in "Oleo" Fight

This newspaper has always been friendly to all farmers, and certainly has no reason to side with one group of them against another.

Now, however, when the House Agriculture Committee will soon begin hearings on the bill to lower barriers against use of oleomargarine LABOR would like to say this:

Only very strong reasons could justify continuance of the special taxes on "oleo," and the law that makes busy housewives waste time and effort mixing yellow color into it.

Unless convincing reasons can be produced—and we have not seen them yet—both butter and "oleo" should have "a fair field and no favor," with no artificial handicaps on either.

The big dairy interests and farmers who produce milk are on one side. On the other are "oleo" manufacturers and farmers who raise the crops from which that product is made—soybeans and cotton seed.

In between are millions of workers and other people who need to save every cent they can in these days of high prices. Their interests should receive serious consideration.

It takes \$824 to buy now what \$500 bought in 1939, according to the U.S. Treasury.

Industries which boost prices unconsciously and then try to "pass the buck" to labor were denounced by Senator Wayne L. Morse, progressive Oregon Republican.

"There hasn't been a substantial wage increase in any basic industry in this country, in which the industry did not raise at least twice the amount needed to meet the wage advances," Morse declared.

If Congress doesn't take drastic steps to hold prices down, then labor will be fully justified in demanding further wage adjustments, he said.